

KAINUUN HALLINTOKOKEILU**Asettaminen**

Sisäasiainministeriö on, hallituksen käsiteltä asiaa tänään neuvottelussaan, asettanut hankkeen valmistelemaan Kainuun hallintokokeilua. Hanke on kaksivaiheinen siten, että ensimmäisessä vaiheessa selvitysmies valmistelee hallintokokeilun sisällön ja toisessa vaiheessa sisäasiainministeriö virkatyönä valmistelee kokeilun edellyttämän lainsäädännön.

Toimikausi

Hankkeen ensimmäinen vaihe eli selvitysmiestyö toteutetaan 1.4.-30.6.2002 ja toinen vaihe eli lainsäädännön valmistelu 30.9.2002 mennessä.

Tarkoituksena on, että hallituksen esitys Kainuun hallintokokeilua koskevaksi lainsäädännöksi annetaan eduskunnalle lokakuussa 2002.

Tausta

Kainuun maakunta on suurissa vaikeuksissa. Väestön väheneminen ja ikärakenteen kehitys, yritystoiminnan supistuminen ja työpaikkojen väheneminen sekä kuntatalouden heikkeneminen uhkaavat ihmisten elämisen edellytyksiä Kainuussa ja koko maakunnan elinvoimaa.

Hallinto- ja budjettirakenteet ovat johtaneet siihen, että isojen ja vaikuttavien vähintään maakunnanlaajuisten kehittämishankkeiden aikaansaaminen on yleensä erittäin vaikeata. Pienenä ja väestömäärältään vähäisenä Kainuu nykyisine vaikeuksineen on sopiva alue kokeilla uudentyyppisiä hallinto- ja rahoitusrakenteita. Kuntarakenne Kainuussakin on liian hajanainen, jotta julkinen valta sen puitteissa voisi selvittää myös tulevaisuudessa tehtävistään ja velvoitteistaan.

Pääministeri on tehnyt aloitteen, että Kainuussa käynnistettäisiin hallintokokeilu, joka antaisi maakunnalle itselleen merkittävästi lisää valtaa julkisten kehittämistoimien kohdentamisessa ja julkisen kehittämisrahoituksen suuntaamisessa, kokoaisi Kainuun julkista hallintoa, lisäisi eri toimijoiden yhteistyötä ja ankkuroisi hallinnon kansalaisten näkemyksiin.

Kainuussa olevan julkisen hallinnon keskeiset toimijat ovat 28.02.2002 tehneet aiesopimuksen Kainuun hallintokokeilun toteuttamisesta.

Tavoitteet

Kainuun hallintokokeilun tavoitteena on luoda edellytyksiä maakunnan selviytymiselle ja menestykselle

- toteuttamalla laaja-alaisia vaikuttavia kehittämishankkeita,

- antamalla Kainuun omille toimielimille ratkaiseva päätösvalta maakunnan alueelle suunnattavissa julkisissa kehittämistoimissa ja rahoituksessa,
- tehostamalla julkista päätöksentekoa sekä kokoamalla ja virtaviivaistamalla julkista hallintoa maakunnassa,
- lisäämällä ja vahvistamalla kuntien ja muutenkin maakunnan eri toimijoiden yhteistyötä sekä
- antamalla maakunnan asukkaille lisää mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon.

Samalla kokeilun tavoitteena on tuottaa edellä mainittuihin tavoitteisiin liittyvää tietoa julkisen päätöksentekojärjestelmän ja hallintorakenteen yleistä kehittämistä varten.

Tehtävät

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tehtävänä on, ottaen huomioon Kainuun omien toimijoiden linjaukset, valmistella edellä esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Toimenpiteitä tulee ehdottaa ainakin seuraavista asioista:

- 1) maakunnan kehittämiseen suunnattavan julkisen rahoituksen (EU, kansallinen) kokoaminen niin, että se tulee maakunnan omien toimielinten jaettavaksi suurina, mahdollisimman harvoina kokonaisuuksina;
- 2) maakunnassa toimivien aluehallintoviranomaisten kokoaminen sekä muutenkin hallintorakenteiden kehittäminen ja viranomaisten yhteistyön ja verkottumisen tehostaminen;
- 3) kuntien yhteistyön oleellinen lisääminen, johon tulee ensimmäisessä vaiheessa sisältyä erityisesti elinkeinopolitiikan ja terveydenhuollon hoitaminen kuntien yhteistyönä maakunta- tai seutukuntatasolla;
- 4) päätöksenteon kansanvaltainen järjestäminen sekä maakunnan ja kuntien asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien muu turvaaminen;
- 5) Kainuun innovaatiojärjestelmän vahvistaminen; sekä
- 6) muut toimenpiteet kokeilun tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hankkeen toisessa vaiheessa tehtävänä on valmistella ehdotettujen toimenpiteiden edellyttämä lainsäädäntö. Tarvittavat lakitasoiset säännökset tulee valmistella hallituksen esitykseksi. Lakia alemmanasteisista säännöksistä valmistellaan luonnos niiden sisällöksi.

Organisointi

Hankkeen selvitysmieheksi on kutsuttu oikeustieteen lisensiaatti Juhani Perttunen. Selvitysmiehen avuksi sisäasiainministeriö on asettanut virkamiessihteeristön, johon kuuluvat kehittämispäällikkö Teemu Eriksson (päävastuu), neuvotteleva virkamies Matti Korkealehto, ylitarkastaja Tuula Manelius ja aluekehitysjohtaja Pekka Urjanheimo.

Kainuun elinkeinopolitiikan tehostamiseksi kauppa- ja teollisuusministeriö asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella muun muassa maakunnan kuntien keskinäistä sekä niiden ja valtion viranomaisten välistä elinkeinopoliittista yhteistyötä. Työryhmä

työskentelee yhteistyössä selvitysmiehen ja hänen sihteeristönsä kanssa. Työryhmän tulee jättää ehdotuksensa selvitysmiehelle 31.5.2002 mennessä.

Hankkeen toisen vaiheen tehtävät eli lainsäädännön valmistelun suorittavat lainsäädäntöjohtaja Pertti Laitinen (päävastuu), kehittämisspäälikkö Teemu Eriksson, ylitarkastaja Tuula Manelius ja hallitusneuvos Arto Sulonen. Asiantuntijoiksi lainsäädännön valmisteluun on kutsuttu professori Mikael Hidén ja lakiasian päällikkö Kari Prättälä (Suomen Kuntaliitto).

Toimintatapa

Selvitysmies toimii yhteistyössä Kainuun liiton, Kainuun kuntien ja Kainuussa toimivien valtion viranomaisten, erityisesti Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskuksen ja Kainuun ympäristökeskuksen kanssa samoin kuin yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden, erityisesti valtioneuvoston kanslian, opetusministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sekä ympäristöministeriön kanssa.

Lainsäädännön valmistelussa toimitaan yhteistyössä erityisesti asianomaisten ministeriöiden kanssa.

Rahoitus

Hankkeen menot maksetaan momentilta 26.01.21.

Alue- ja kuntaministeri

Martti Korhonen

Ylijohtaja

Pekka Kilpi

JAKELU Selvitysmies Juhani Perttunen
 Selvitysmiehen sihteerit
 Hankkeen lainvalmistelijat ja asiantuntijat

TIEDOKSI Kainuun liitto
 Kainuun kunnat
 Kainuussa toimivat valtion aluehallintoviranomaiset
 Valtioneuvoston kanslia
 Ministeriöt
 Sisäasiainministeriön osastot ja erillisyyksiköt